

Discursul Președintelui Parlamentului Republicii Moldova

Andrian Candu

Forumul Republica Moldova-România în domeniul justiției

Reforma justiției și lupta împotriva corupției în perspectivă europeană

10-11 noiembrie 2016

Onorată asistență,

Sunt onorat să deschid prima ediție a forumului Republica Moldova-România în domeniul justiției. Salut prezența în această sală a distinșilor oaspeți din Romania și Republica Moldova. Sper că această platformă de discuții să capete periodicitate și să devină o tradiție, un format în care vor fi dezbătute idei și propuse soluții care pot fi preluate de Republica Moldova din experiența României pentru a avea succes în procesul de reformă lansat.

Deși atenția publică la momentul actual este captată de campania electorală de la noi și nu numai, cred că este un moment foarte oportun să discutăm ce s-a făcut, cum s-a făcut și care sunt rezultatele la moment.

Chiar dacă de la 2009 înapoi reforma sectorului justiției era declarată drept prioritate, au avut loc tergiversări, iar gradul de credibilitate a instituțiilor de drept a avut de suferit. Și pe bună dreptate, noi politicienii nu am reușit să demonstrăm suficientă voință politică pentru ca să mergem până la capăt.

Or situația din Republica Moldova și criza politică - economică pe care am avut-o demonstrează că nu mai avem scuze și nu mai avem timp. Indiferent de declarații vreau să vă asigur că ceea ce am încercat și cred am reușit în acest an e să ne mobilizăm și să punem temelii unei justiții independente, eficiente și corecte. Independente de noi, politicienii; eficiente pentru oamenii care se adresează în justiție și corecte pentru toți locuitorii acestei țări.

O reformă veritabilă a justiției costă scump, nu este simplu de realizat, iar exemplul României este foarte elocvent în acest sens, însă miza este foarte mare. În calitate de președinte al Parlamentului vă asigur că vom merge până la capăt cu schimbări pe toate segmentele din reformă, iar combaterea corupției va rămâne o prioritate absolută pentru mandatul actualului Legislativ.

Cunoașteți probabil că în prima jumătate a acestui an am lucrat în baza Foii de Parcurș privind reformele prioritate. Un domeniu important era cel legat de Buna guvernare și funcționarea Statului de drept, concomitent am lucrat pe cinci direcții concomitent, inclusiv pe Combaterea corupției; Reforma în sectorul justiției, Reforma serviciului Procuraturii.

În domeniul combaterii corupției cea mai semnificativă acțiune este adoptarea pachetului de legi cu privire la integritate și anume: Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (ANI), Legea privind declararea averii și a intereselor personale și Legea privind modificarea cadrului conex acestor două legi. Legile respective pun baza unui sistem nou cu privire la verificarea averii, intereselor personale și incompatibilităților în serviciul public, inclusiv prevederi clare cu privire la sancțiunile care pot fi aplicate încălcărilor respective. A fost adoptată legea cu privire la evaluarea integrității instituționale care instituie un sistem de testare a integrității profesionale de o amploare fără precedent chiar și pentru statele UE. Îmi doresc mult ca aceste mecanism de verificare să fie aplicat corect și cu maximă diligență. Suntem însă conștienți de faptul că adoptarea cadrului legal nu este suficientă pentru a asigura continuitatea și durabilitatea reformelor inițiate.

Ceea ce s-a întâmplat în România și ce a adus cel mai mare plus de credibilitate a fost momentul în care oamenii au văzut că se lucrurile chiar se întâmplă și că instituțiile de drept au intervenit în zona așa numitelor ”resurse umane”. Pentru că degeaba adoptăm legi noi, strategii și planuri de reformă dacă nu se intervine concret în cazul celor săvârșesc fapte de corupție. Am reușit să adoptăm Legea cu privire la procuraturile specializate și Legea cu privire la procuratură care aduc schimbări fundamentale în sistem. Pentru prima dată de la independență avem înalți demnitari de stat cercetați și chiar condamnați penal. După instituirea procuraturilor specializate am văzut un număr impresionant de vameși, polițiști, judecători reținuți în cazuri de corupție.

Tot ceia ce acum un an - doi părea imposibil de imaginat că s-ar produce vreodată în Moldova, se întâmplă. Sper ca intangibili vor trece în istorie, iar oamenii vor înțelege că abuzurile și corupția sunt pasibile de sancțiuni și în Moldova.

În perioada imediat următoare, Parlamentul în continuare are trei obiective importante pentru această sesiune, până la sfârșitul anului. Și anume:

- Să desfășoare în continuare controlul parlamentar asupra implementării legilor
- Să numească membrii în Consiliului de Integritate, autoritate nouă de integritate
- Să elaborăm o legislație bună și un nou sistem care ar crea o unitate a procedurilor de recuperare a bunurilor infracționale sau a bunurilor fraudate.

Recuperarea bunurilor infracționale este instrumentul care va permite întoarcerea banilor delapidați. Satisfacția morală de la sancționarea unui infractor este o recompensă insuficientă. Toți trebuie să plătească nota de plată, iar noi, parlamentarii, suntem obligați să oferim acest instrument oamenilor legii, pentru ca ei să-și facă lucrul până la capăt.

Sunt deschis pentru propuneri și sugestii care vor grăbi transformarea justiției într-un mecanism credibil. Noi, politicienii vom urmări implementarea legilor, vom oferi instrumente pentru creșterea eficienței, dar nu mai vrem să purtăm responsabilitatea pentru felul în care își face treaba un procuror sau un judecător. Am oferit, am garantat independența, de acum încolo asumați-vă propriile acțiuni și fiți pregătiți să răspundeți pentru ce ați făcut, dar mai ales pentru ce nu ați făcut atunci când trebuia.

Vreau să exprim mulțumiri și aprecieri pentru organizarea acestui eveniment pe care-l consider foarte important și cu adevărat unic ca amploare, conținut și participare. Îmi doresc foarte mult să existe un schimb de bune practici din România, pentru ca și Republica Moldova să avanseze în reforma justiției și în special în lupta cu corupția.

Vă mulțumesc.